

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ НОВОСТВОРЕНИХ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

В. КУЧЕРЕНКО, аспірант

Ю. ІЛЬЧЕНКО, магістр

**Дніпровський державний аграрно-економічний
університет**

Основним документом, який визначає підходи до розкриття змісту та складових спроможності територіальної громади є відповідна Методика формування спроможних територіальних громад [1]. Згідно Методики основними чинниками, що визначають спроможність територіальної громади є: здатність органів місцевого самоврядування вирішувати суспільні питання, які належать до їх компетенції, для задоволення потреб населення відповідних адміністративно-територіальних одиниць; історичні, географічні, соціально-економічні, природні, екологічні, етнічні, культурні особливості розвитку адміністративно-територіальних одиниць; розвиток інфраструктури адміністративно-територіальних одиниць; фінансове забезпечення адміністративно-територіальних одиниць; трудова міграція населення; доступність послуг громад [1].

Наукові роботи з проблем спроможності територіальних громад свідчать про неоднозначність поглядів щодо розгляду спроможності громад та методик її визначення. Поряд із тим, більшість дослідників

розглядають спроможність ОТГ з позиції їх ресурсного забезпечення. Найбільш характерним є визначення спроможності як економічної або фінансової складової діяльності органів місцевого самоврядування [2].

ОТГ фінансується на таких самих засадах, як і міста обласного значення. За ними закріплюється 60 % податку на доходи фізичних осіб. Це кошти, які спрямовуються на утримання дитячих садочків, шкіл, ФАПів, клубів, бібліотек, спортивних споруд тощо. Також таким ОТГ держава надає субвенції на освіту, медицину, а за нестачі коштів – дотацію вирівнювання [3].

З додаткових ресурсів ОТГ отримують власний земельний податок, ставки якого на своїй території кожна місцева рада встановлює самостійно. При цьому до юрисдикції кожної такої ради передаються всі землі відповідної громади, в тому числі й за межами населених

пунктів. Також запроваджується обов'язковий місцевий податок на нерухоме майно. Рішення про його запровадження та про його ставки кожна місцева рада приймає самостійно. Громада отримує також 5 % від продажу пального на АЗС, алкогольних та тютюнових виробів, також залишаються раніше існуючі місцеві податки та збори [4].

Тим самим, під спроможною територіальною громадою розуміється така громада, у якій місцеві джерела наповнення бюджету, інфраструктурні та кадрові ресурси є достатніми для вирішення її органами місцевого самоврядування питань місцевого значення, передбачених законодавством, в інтересах жителів всієї громади.

У процесі формування перспективної ОТГ важливим елементом є попередній розрахунок її фінансової спроможності, який дозволить оцінити переваги та ризики такого об'єднання, визначити потребу в пошуку додаткових коштів та упорядкуванні видатків. З метою надання консультативно-методичної допомоги працівникам органів місцевого самоврядування експертами Групи фінансового моніторингу Центрального офісу реформ при Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (за підтримки Програми «U-LEAD з Європою» та проекту SKL International) було підготовлено Методичні рекомендації до порядку розрахунку фінансової спроможності перспективної об'єднаної територіальної громади [5].

Запропонований порядок розрахунку дає можливість змоделювати бюджет перспективної громади, визначити необхідність аналізу резервів для збалансування доходів та видатків. Він також відображає доцільність збільшення кількості громад, які об'єднуються на шляху до підсилення спроможності.

Цей Порядок носить рекомендаційний характер. Однак, експерти зазначають, що якщо результат фінансового розрахунку перспективної ОТГ буде відображати значний дефіцит бюджету в умовах бюджетного законодавства на певний рік, особливо у разі створення ОТГ із невеликою чисельністю населення, то варто здійснити інші розрахунки та змоделювати різні варіанти створення фінансово спроможної ОТГ (можливо, більш укрупненої за чисельністю населення та площею). Оскільки об'єднання має забезпечити спроможність кожної такої громади, забезпечити розвиток території, якісне надання соціальних

послуг та сприяти зростанню добробуту мешканців всієї об'єднаної громади.

Вкрай актуальним залишається питання забезпечення достатності місцевих джерел наповнення бюджету ОТГ, розвитку інфраструктури, якісних кадрових ресурсів як основи для ефективного вирішення органами місцевого самоврядування питань місцевого значення в інтересах та за участі місцевого населення.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад: постанова Кабінету Міністрів України від 8 квіт. 2015 р. № 214 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-p>.

2. Гургула Т. В. Фінансове забезпечення спроможності територіальних громад: проблеми та шляхи їх вирішення / Т. В. Гургула [Електронний ресурс] // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. – 2017. – Випуск № 1(7). – С. 132 – 135. – Режим доступу : <http://www.msu.edu.ua/visn/wp-content/uploads/2017/05/1-7-1-2017-21.pdf>.

3. Білуха Л. А. Поняття територіальної громади та спроможної територіальної громади / Л. А. Білуха [Електронний ресурс] // Теорія та практика державного управління. – 2017. – № 1(56). – С. 1 – 6. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2017-1/doc/3/02.pdf>.

4. Баб'юк І. Основні аспекти формування спроможних територіальних громад / І. Баб'юк, О. Чепель [Електронний ресурс]. – Сайт «Буковинський вісник державної служби та місцевого самоврядування». – Режим доступу : <http://buk-visnyk.cv.ua/miscve-samovryaduvannya/463/>.

5. Фінансова спроможність бюджетів перспективних об'єднаних територіальних громад. Порядок розрахунку [Електронний ресурс]. – Сайт «Децентралізація». –